

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ügyvéd által képviselt felperesnek ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermekelhelyezés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 12.P.101.588/2006. számon megindított és a Fővárosi Bíróság 54.Pf.636.262/2007/15. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről 69. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A peres felek házasságából született T. E. utónevű gyermekük. A felek házasságát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2005. március 22-én jogerős ítéletével felbontotta. A per során a házastársak egyezségeket kötöttek, melyben megállapodtak arról, hogy T. E. az édesapánál kerül elhelyezésre, azzal, hogy a felek a szülői felügyeleti jogokat közösen gyakorolják. Az apa kötelezettséget vállalt arra, hogy 2006. augusztus 15-ig a gyermekkel együtt Franciaországba költözik, a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések közül a gyermek tartózkodási helyének és iskolájának megválasztásában az anyával együttműködik, oly módon, hogy Franciaországban lesz a gyermek tartózkodási helye és a választott iskolája a fenti időponttól kezdődően, változatlanul a szülői felügyeleti jogok közös gyakorlása mellett. A 2006. augusztus 31-ig terjedő időszakra a felek az egyezségben részletesen szabályozták az anya és a gyermek közötti kapcsolattartást is. A bíróság a 2005. március 22-én kelt, 18.P.103.436/2004/10. számú jogerős végzésével a felek egyezségét jóváhagyta.

A fenti egyezség alapjául a felek ugyanezen nappal keltezett peren kívüli, ügyvéd által ellenjegyzett megállapodása szolgált, melyben a házastársak megállapodtak abban, hogy a „franciaországi életvitelszerű tartózkodás idejére, 2006. augusztus 15. napjától a felek továbbra is közös szülői felügyeleti jog fenntartása mellett a kapcsolattartást akként rendezik, hogy a gyermek egy hetet az édesapjával, egy hetet az édesanyjával tölt."

A felek 2001-ig Franciaországban éltek, majd Magyarországra költöztek. T. E. már itt járt bölcsődébe, majd óvodába, jelenleg pedig általános iskolai tanuló. Az iskolai vélemény értelmében mindig rendezett, tiszta ruházatban, felszereléssel érkezik az iskolába, tanulmányi munkája jó, az osztályközösségbe beilleszkedett, tanításon kívüli programokon is részt vesz társaival. Mindebben jelentős szerepe van a felperesnek, aki a felek életközösségének megszűnése, 2004. júliusa óta saját háztartásában gondoskodik T. E-ről, a szomszédságában lakó szülei segítségével. 2004. július 17-e óta ugyanis az alperes Franciaországban él és dolgozik. A kisfiú folyamatos kapcsolatot tart édesanyjával, aki rendszeresen B-ra utazik, hogy a gyermek számára jelentős eseményeken (születésnap, iskolai alkalmak) részt vehessen, illetve az egyezségnek megfelelően a gyermek az iskolai szünidőket az alperessel tölti Franciaországban. A gyermek érzelmileg mindkét szülőjéhez erősen kötődik.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a korábbi egyezséget megváltoztatva a gyermek tartózkodási helyéül Magyarországot jelölje ki, és ennek megfelelően szabályozza az alperes és a gyermek közötti kapcsolattartást is, a közös szülői felügyeleti jog változatlan fenntartásával.

A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy a korábbi munkáltatója által kilátásba helyezett külföldi álláslehetősége meghiúsult és ezt követően bár keresett, nem találta franciaországi munkát, megélhetést.

Az alperes a felperesi kereset elutasítását kérte, viszontkeresetet támasztott T. E. nála történő elhelyezése iránt, a közös szülői felügyeleti jog fenntartása mellett. Kérte továbbá annak megerősítését, hogy a gyermek tartózkodási helye Franciaország és igényelte a kapcsolattartás szabályozását is.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a gyermek Franciaországba költözése azért lehetetlenült el, mivel a felperes nem tartotta be a jogerős egyezséget, nem kívánt gyermekével Franciaországba költözni, ahol a közös szülői felügyelet a gyakorlatban is megvalósulhatna, a gyermek váltott elhelyezésével. Mindez pedig az alperesnek súlyos érdeksérelmet okoz.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek jogerős végzéssel jóváhagyott egyezségében foglaltakat megváltoztatta és az 1999. február 9-én született T. E. utónevű gyermeket az alperesi anyánál helyezte el, azzal, hogy a felek a gyermek felett a szülői felügyeletet változatlanul közösen gyakorolják. Szabályozta a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást is, oly módon, hogy a felperes jogosult a gyermekkel valamennyi tanítási évközbeli szünetben - kivéve a karácsonyi szünetet - kezdő nap reggel 8 órától a zárónapot megelőző nap 18 óráig kapcsolatot tartani, öt évégett magával vinni, továbbá a karácsonyi szünetben páros évente a karácsonyi szünet kezdő napjától a zárónapot megelőző nap 18 óráig, páratlan évente a karácsonyi szünetben december 25. napjától a zárónap 18 óráig magával vinni. Nyáron egy hónap időtartamban a felperest időszakos kapcsolattartás illeti meg, melynek kezdő időpontja minden év július 1. napján 9 óra, a zárónap július 30-án 18 óra. Az elsőfokú bíróság feljogosította a felperest arra, hogy a gyermeket a kapcsolattartás fent meghatározott időtartamaiban a Francia Köztársaság területéről elvigye.

Miután a gyermekelhelyezésre vonatkozó jogerős egyezség megszületése óta a felperes újabb perindításáig két év nem telt el, az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Csjt. 18. §-ának (3) bekezdésében rögzített feltételek jelen esetben megvalósultak-e. Eszerint a felek tartós jogviszonyát rendező egyezség megváltoztatását az egyezség jóváhagyásától számított két éven belül a bíróságtól - az egyéb törvényes feltételek megléte esetén is - csak akkor lehet kérni, ha az a felek kiskorú gyermekének érdekét szolgálja, illetve ha a körülmények változása folytán a megállapodás valamelyik fél érdekét súlyosan sérti.

Amennyiben a fenti kettős feltételrendszer megvalósul, abban az esetben mérlegelheti a bíróság, hogy a gyermekelhelyezés megváltoztatásának a Csjt. 72/A. § (2) bekezdése szerinti feltételei megállapíthatók-e, tehát azok a körülmények, amelyekre a bíróság a döntését alapította, utóbb lényegesen megváltoztak-e és ennek következtében az elhelyezés megváltoztatás a gyermek érdekében áll-e.

A bizonyítás eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a felek a korábbi, gyermekelhelyezésre, illetve a gyermek tartózkodási helyének kijelölésére vonatkozó egyezségüket annak tudatában kötötték, hogy a felperes a gyermekkel 2006. nyarától huzamosan Franciaországban fog tartózkodni. Ekkor még a felperes külföldön kívánt elhelyezkedni, tartósan letelepedni. Az egyezségkötés mögöttes célja az volt, hogy a gyermek mindkét szülőjével egyforma időt töltsön, mindketten tevőlegesen részt vehessenek a gyermek gondozásában, nevelésében.

Az alperes arra hivatkozva kérte a gyermekelhelyezés megváltoztatását, hogy enélkül a gyermek tartós franciaországi tartózkodása ellehetetlenül, mivel a felperes nem tartotta be az egyezséget.

Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra jutott ezzel összefüggésben, hogy a felperes azon magatartása, mellyel az egyezségben és a peren kívüli megállapodásban foglaltakat nem tartotta be, az alperesre nézve objektíve is súlyos érdeksérelemmel járt, hiszen a közös szülői felügyeletből adódó jogosultságaival a földrajzi távolság miatt nem élhet kellőképpen, ellehetetlenült az a megállapodás, hogy a gyermek a francia gyakorlat szerint egy hetet a felperessel, majd egy hetet az alperessel tölt. Azzal, hogy a felperes a gyermekkel nem költözött Franciaországba, az alperest egyoldalúan és önkényesen „kényszerhelyzetbe” hozta.

Az elsőfokú bíróság a Csjt. 72/A. § (2) bekezdése szerinti lényeges körülményváltozást abban látta, hogy a felperes nem tartotta be, illetve nem kívánta betartani az egyezségben foglaltakat, annak megváltoztatását kérte és a gyermek tartózkodási helyéül Magyarország kijelölését. Noha a felperes arra hivatkozott, hogy tervezett franciaországi munkavállalása megghiúsult, és ezt követően számos kísérletet tett munkahely biztosítására, azonban a bíróság úgy ítélte meg, hogy a „felperes minden attitűdje arra irányult, hogy Magyarországon maradjon”, itt vásárolt lakást magának és állást is változtatott.

Miután a gyermekelhelyezés, illetve az elhelyezés megváltoztatásának alapvető szempontja a gyermek érdeke, az elsőfokú bíróság a perben pszichológus szakértőt rendelt ki a szülők és a gyermek személyiségének vizsgálatára, a közöttük lévő kötődés, kapcsolat, illetve annak elemzésére, hogy milyen várható hatással járna a kisfiúkra a felek által megkötött egyezség teljesítése.

Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján megállapította, hogy T. E. érzelmileg nagyon megviseli a kialakult bizonytalan helyzet. A kisfiú érzelmileg mindkét szülőjéhez kötődik. Bár a felperes nevelési alkalmassága átlagos szinten megfelelő, a szakértő az anya személyiségét karakterjegyei alapján alkalmasabbnak találta a gyermek nevelésére.

A gyermek életvitelét, érzelmi biztonságát megingatta, hogy a felperes egyoldalú, önkényes döntésében az egyezségben foglaltakat nem tartotta meg, különös tekintettel arra, hogy a gyermeket a felek együttesen és külön-külön is felkészítették a várható költözésre, környezetváltozásra, ami mégsem következett be. Az kisfiú édesanyjához erősen kötődik, vágyik a közelségére.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy az alperes gyermekelhelyezés megváltoztatására irányuló viszontkeresete alapos, az a gyermek érdekében áll, ezért a korábbi elhelyezést megváltoztatva őt az anyánál helyezte el. Ennek megfelelően szabályozta az apa és a gyermek közötti kapcsolattartást is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és T. E-t a felperesi apánál helyezte el, a közös szülői felügyeletet nem érintve. A gyermek tartózkodási helyeként Magyarországot jelölte ki. Az alperesi anya és a gyermek közötti kapcsolattartást az elsőfokú bíróság által részletezettek szerint oly módon rendezte, hogy az alperest illeti meg a gyermekkel való kapcsolattartás.

A másodfokú bíróság részbizonyítást folytatott le, kiegészítő szakértői véleményt szerzett be. A pszichológus szakértő megállapította, hogy mindkét fél „sajátos” informálásával befolyásolta a gyermeket, ami őt nagyon megviselte, illetve megviseli. Ugyanakkor a korábbiakkal ellentétben most a gyermek apához való kötődését tükrözte a vizsgálat, amelyet erősen befolyásolt, hogy a felperesnek élettársi kapcsolatából gyermeke fog születni, akit a peres felek gyermeke nagyon vár. A korábbi vizsgálathoz képest T. E. állapota sokat romlott, erős szorongás, feszültség észlelhető nála. A gyermek a magyarországi életteret jelölte meg, ahol a továbbiakban élni szeretne.

Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felek a bontóperben sajátos egyezséget kötöttek, mely a közös szülői felügyeletre irányuló megállapodás mellett a magyar jogszabályoknak megfelelően a gyermekelhelyezésről is döntött, azonban csak 2006. augusztus végéig rendezte ezt a kérdést, amíg az egyezségben rögzítetteknek megfelelően a felperes a gyermekkel Franciaországba nem költözik és a közös szülői felügyeletet heti váltott gondozás formájában gyakorolják a felek. Az egyezség a gyermek tartózkodási helyét hosszú távon tervezte kijelölni, azonban a 2006. augusztusát követő időszakra vonatkozó gyermekelhelyezésről az egyezségben nem esett szó. Ezért a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság tévesen ítélte meg a perben értékelendő körülményeket, és ennek alapján nem a gyermekelhelyezésről, hanem az elhelyezés megváltoztatásáról döntött. Ugyanakkor nem a korábbi megállapodáshoz képest bekövetkezett változásokat kellett értékelni a perben és azoknak a gyermek érdekét szolgáló vagy azzal ellentétes voltát, hanem azt kellett vizsgálni, hogy a gyermek elhelyezése melyik szülőnél indokolt, melyik szolgálja inkább az érdekeit a Csjt. 72/A. § (1) bekezdése szerint, azzal, hogy a döntés szempontja elsődlegesen a gyermek érdeke.

A másodfokú bíróság a fentiekre tekintettel nem csupán az egyezségkötés óta bekövetkezett változásokat tekintette át, hanem az ezt megelőző időszakot, illetve az azóta eltelt folyamatot is vizsgálta, figyelemmel arra, hogy a kisfiú 2001. óta folyamatosan Magyarországon él, kezdetben a szülők közösen gondoskodtak róla, 2004-től óta azonban kizárólag az alperes neveli. A gyermekről a felperes - szükség esetén szülei segítségével - kifogástalanul gondoskodik. A kisfiú az általános iskola 3. osztályát végezte el Magyarországon, jó eredménnyel. A fellebbezési eljárásban készült szakértői vélemény szerint a gyermek az apai gondozást választotta, megváltoztatva korábbi nyilatkozatát, nem kíván Magyarországról végleg külföldre költözni és várja kistestvére megszületését. Ez pedig arra enged következtetni, hogy bár alacsony életkorú, csupán 9 éves gyermekről van szó, a döntése mégis ésszerű, megindokolt és megalapozott. A gyermek azt a környezetet választotta, ahová már beilleszkedett és ahol eddig is élt.

A másodfokú bíróság döntésének meghozatalánál azt is figyelembe vette, hogy bár a gyermek tanul franciául és édesanyjával ezen a nyelven beszél, azonban ez nem jelenti azt, hogy zökkenőmentesen be tudna illeszkedni a francia iskolába. A gyermek számára az állandóság igen fontos, ezt a felperesi környezet nyújtja számára. Kétségtelen ugyanakkor, hogy - igazoltan - az alperes is megfelelő körülményeket tudna számára Franciaországban biztosítani.

A másodfokú bíróság azt is hangsúlyozta, hogy a gyermek elhelyezése nem lehet a büntetés eszköze, ezért a felperes azon magatartását, hogy nem tartotta be a gyermek tartózkodási helyére vonatkozóan az egyezségben általa vállaltakat, nem tekintette a gyermek elhelyezése szempontjából meghatározó körülménynek. A kifejtettekre tekintettel a nem vitathatóan súlyos alperesi érdeksérelem sem lehetett ügydöntő.

A másodfokú bíróság ezért - az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva - a gyermek felperesi elhelyezéséről döntött, figyelemmel arra is, hogy az anya a közös szülői felügyelet alapján a széles körű kapcsolattartási jogára tekintettel sokat lehet együtt gyermekével. A hétköznapiakban azonban a gondviselés joga a felperest illeti meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak megváltoztatásával az elsőfokú ítélet rendelkezéseinek megfelelően T. E. nála történő elhelyezését kérte, tartózkodási helyül Franciaország kijelölésével.

Az alperes álláspontja szerint helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a gyermeket nála helyezte el és tartózkodási helyül Franciaországot jelölte ki, tekintettel arra, hogy eredetileg ez volt a felek közös döntése. Ugyan a felperes

lemondott arról, hogy Franciaországba költözzön, ez azonban nem vonhatta volna maga után, hogy a gyermeket az édesanyjától való távollétre ítéljék. A felek közös akarattal kívánták a gyermek sorsát úgy alakítani, hogy Franciaországban éljen és ott egy hetet a felperessel, egy hetet pedig az alperessel töltsön. Ezt ugyanis a francia jogszabályok lehetővé teszik. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem tekinthető utólagosan bekövetkezett lényeges körülményváltozásnak az a tény, hogy a felperes nem talált munkát Franciaországban. Az egyezségkötéskor is csak ígérete volt egy francia munkalehetőségre. Bebizonyosodott, hogy a felperes nem is kívánt Franciaországba költözni, a gyermekkel együtt ott élni. A felperes magatartása, amellyel felrúgta a felek megállapodását, súlyosan sértette az alperes érdekeit. Az alperes a megállapodás aláírását követő évet arra használta fel, hogy a gyermek elkövetkező életszakaszát megfelelően előkészítse, iskolát keresett számára, az alperes lakásában külön szoba várja.

A másodfokú bíróság döntése - az alperes szerint - iratellenes és jogszerűtlen, a következtetéseket helytelenül és nem az összes körülmény figyelembevételével vonta le. A másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a jelenlegi helyzetet a felperes szerződésszegő magatartása idézte elő, és a bíróság hibás döntést hozott, amikor a gyermekelhelyezésről döntött. A felperesi oldalon értékelte az állandóságot, ami pedig neki felróható okból alakult ki. Nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a gyermek a kényszerű távollét ellenére nagyon erősen kötődik édesanyjához. A gyermek francia nyelvtudásával kapcsolatban a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a hiányos nyelvtudás folytán nehezen tudna beilleszkedni a francia iskolába, közösségbe, az alperes ugyanakkor a perben éppen ennek ellenkezőjét bizonyította.

A gyermeknek az állt volna érdekében, hogy a szülők betartsák az általuk kötött megállapodást és ennek következtében mindketten a közelében lehessenek, ezt a felperes megghiúsította, így a gyermek érdeke is súlyosan sérült.

A felülvizsgálati kérelmében az alperes azt is sérelmezte, hogy a másodfokú eljárásban készült kiegészítő igazságügyi szakértői véleményt nem állt módjában személyesen elolvasni. Jogi képviselője ugyan 2008. június 4-én megtekintette a szakértői véleményt, azt azonban a június 18-i tárgyalásig nem volt idő lefordítani, így arra az alperes érdemben nem is tudott reagálni, csak a június 18-i tárgyaláson volt lehetősége a szakértői vélemény részleteinek megismerésére.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

Az ellenkérelmében a felperes hangsúlyozta, hogy az alperes volt az, aki a magyarországi közös lakóhelyről Franciaországba költözött és ezzel előidézte, hogy a gyermek elhelyezéséről, tartózkodási helyének kijelöléséről döntenie kellett. Tagadta, hogy az egyezségben foglaltakat ne kívánta volna betartani. Munkalehetőség és lakóhely hiányában azonban nem kívánta a gyermeket és magát Franciaországban bizonytalanságnak kitenni. Az alperes a gyermekkel folyamatos és szoros kapcsolatban volt és lesz a jövőben is.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 72/A. §-ának (1) bekezdése szerint a gyermek elhelyezéséről a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a gyermeket annál a szülőnél helyezi el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított.

A gyermekelhelyezésnél irányadó szempontokat a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve tartalmazza. Az Irányelv kiemeli, hogy a gyermek elhelyezésének alapvető szempontja a gyermek érdeke, melyről a bíróságnak a gyermek életét érintő valamennyi körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével kell határoznia. Egyes, kiragadott körülmények túlértékelése, más szempontoknak pedig figyelmen kívül hagyása akadályozza, hogy a gyermek elhelyezésénél a gyermek érdeke megfelelően érvényesüljön.

A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a megállapításra, hogy jelen esetben nem a gyermekelhelyezés megváltoztatásáról, hanem a gyermek elhelyezéséről kellett döntenie, melynek a fenti jogszabályi rendelkezés, illetve irányelvi szempontrendszer maradéktalan figyelembevételével tett eleget.

A felek a bontóperi eljárás során, 2005. március 22-én bírói egyezséget kötöttek, mely szerint T. E. utónevű gyermekük a felperesi apa nevelésébe és gondozásába kerül azzal, hogy a felek a szülői felügyeleti jogokat közösen gyakorolják. a felperesi apa kötelezettséget vállalt arra, hogy 2006. augusztus 15. napjáig a gyermekkel együtt Franciaországba költözik, a gyermek tartózkodási helye Franciaország lesz, ahol a szülők a felügyeleti jogot változatlanul közösen gyakorolják.

A felek a bontóper során azt a közös jegyzőkönyvi nyilatkozatot tették, hogy a 2005. március 22-én kelt és az iratokhoz csatolt, jogi képviselőjük által is ellenjegyzett megállapodásuk rendelkezéseit azon kérdések tekintetében is kötelezőnek ismerik el magukra nézve, amelyek a Csjt. szerint kötendő egyezségbe nem kerülnek be. Ezen megállapodás 2. és 3. pontja pedig egyértelművé teszi, hogy a gyermekelhelyezésre vonatkozó megállapodást csak 2006. augusztus 31-ig, a felperes Franciaországba költözéséig tartották irányadónak. Ettől kezdődően ugyanis - a közös szülői

felügyeleti jogra tekintettel - a gyermek egy hetet az édesapjával, egy hetet pedig édesanyjával fog tölteni.

A felek tényleges akaratát tükröző, a bírói egyezséggel együtt kezelendő, értelmezendő megállapodás alapján helyesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy jelen esetben a szülők a gyermek elhelyezését csak 2006. augusztus 31-ig rendezték, az ezt követő időszakra a gyermek státusza ebből a szempontból nincs szabályozva. A magyarországi tartózkodási helyű, részben magyar állampolgárságú T. E. elhelyezéséről pedig a magyar bíróságnak - a szülők megállapodásának hiányában - döntenie kellett.

Helyesen, a bizonyítékok teljes körű, okszerű mérlegelésével jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy bár a gyermek Franciaországba történő költözésének elmaradása az alperesnek nem vitásan súlyos érdeksérelmet jelent, azonban a gyermekelhelyezés alapvető szempontja a gyermek érdeke és ezt vizsgálva helyesen állapította meg, hogy a Franciaországba költözés, a franciaországi tartózkodási hely kijelölésének elmaradása a gyermek számára kisebb sérelmet jelent, mint a megszokott magyarországi családi- és lakókörnyezet elhagyása, ahol jól érzi magát, megfelelő körülmények között nevelkedik és amit elhagyni nem kíván.

A perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes szándékos magatartással kívánta „szabotálni” a franciaországi letelepedését. Igazolta ugyanis, hogy a korábbi munkáltatója által felajánlott munkalehetőség - objektív okokból - megghiúsult és több - eredménytelen - kísérletet is tett képzettségének megfelelő franciaországi munkahely megszerzésére. Életszerű és méltányolható a felperes azon álláspontja, hogy ilyen előzmények után, munkahely és lakóhely hiányában nem kívánta a gyermeket Franciaországban bizonytalan körülményeknek kitenni.

Az elsőfokú bíróság nyomatékos jelentőséget tulajdonított annak, hogy - döntésének időszakában - az alperes élettársi kapcsolatot tartott fenn, T. E. jól ismerte édesanyja partnerét, a franciaországi kapcsolattartásokon az alperes és élettársa közös otthonában tartózkodott és szoros, baráti kapcsolatban állt az alperes élettársa hasonló életkorú gyermekével.

Időközben azonban az alperes ezen kapcsolata megszűnt, és ezzel ez a biztos, stabil családi háttér eltűnt a gyermek esetleges franciaországi életéből. A felperes ugyanakkor kiegyensúlyozott élettársi kapcsolatban él, születendő gyermekét - testvérét - T. E. nagyon várja.

Helyesen, a gyermek érdekét szem előtt tartva döntött tehát a másodfokú bíróság, amikor T. E-t a felperesnél helyezte el, aki

róla 2004. óta folyamatosan, megfelelően gondoskodik. A felperesi elhelyezés megalapozottságát támasztja alá a kiegészítő pszichológus szakértői vélemény is. Széles körű kapcsolattartási jogára tekintettel - melyet a felperes maradéktalanul biztosít - az alperes továbbra is folyamatos kapcsolatban maradhat kisfiával, ami a gyermek alapvető érdeke is.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 3. §-ának (6) bekezdése és 6. § (1) bekezdésének sérelmét is állította, mivel a másodfokú eljárásban született kiegészítő szakértői véleményt - francia fordításban - nem ismerhette meg, arra nyilatkozatot nem tehetett, és ezzel a magyar nyelv nemtudása miatt hátrány érte.

Ez a felvetés azért nem alapos, mivel az alperes a perben jogi képviselővel járt el, aki a szakértői véleményt két héttel a tárgyalást megelőzően megismerte, arról jegyzeteket készíthetett, a szakértői vélemény tartalmáról ügyfelét tájékoztathatta és ezen túlmenően a 2008. június 18-án megtartott fellebbviteli tárgyaláson a szakértői vélemény az alperes érdekében szó szerinti francia fordításban is ismertetésre került. Az alperes jogi képviselője a tárgyalás előtt a szakértői véleményre tett észrevételt, az alperes személyesen ugyanezt megtehetette volna a 2008. június 18-i tárgyaláson. A hivatkozott eljárási szabályok tehát nem szenvedtek sérelmet.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján őt kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a felperes felülvizsgálati eljárási költségének viselésére.

Budapest, 2009. június 16.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

